

Československé křesťansko - demokratické skupiny člena KŘESŤANSKO DEMOKRATICKÉ UNIE STŘEDNÍ EVROPY

O MORÁLKU V MEZI- NÁRODNÍ POLITICE

David Lawrence, americký žurnalista, napsal dne 15. dubna v evropském vydání "New York Herald Tribune" neobvykle upřímně a otevřeně, že v západních politických kruzích roste přesvědčení, že dokud západ nenabídne Kremlu ústupky a neuzná status quo v Evropě, nemá jiné cesty, jak uspokojit Sovětský Svaz. Tento názor Lawrence správně označuje jako vzdání se základních principů morálky jen pro ilusi jakýchsi pomyslných materiálních výhod. Tvrdí se na příklad, a to sem tam i v Americe, že rudá Čína by měla být mezinárodně uznána a že by se nemělo bránit jejímu přijetí do Spojených národů, jen z toho důvodu, že rudá Čína prostě existuje, že je to skutečnost. Tako-

KOMUNISTICKÉ TAZENÍ PROTI CÍRKVI A JEHO NEUSPECHY

Po únorovém uchvácení moci komunisty v ČSR a zničení posledních zbytků demokracie, byl soustředěn útok na církev a věřící jednou z prvních násilných akcí. Konfiskací majetku měla být církvi vzata jakákoliv možnost hmotné nezávislosti. Hlava v většina členů čs. episkopátu byla uvězněna - tím měla církev ztratit vedení. Řeholní řády byly z valné většiny zrušeny a jejich příslušníci zčásti uvězněni, nebo posláni do pracovních táborů. Konaly se nesčetné soudní procesy proti kněžím, a na sta jich bylo uvězněno. Povinné vyučování náboženství ve školách bylo zrušeno. Náboženství se smělo vyučovat jen v nižších stupních škol jako nepovinnému předmětu, a to jen za předpokladu, že oba rodiče dítěte podají předem, v česově velmi omezené lhůtě žádost, že si přejí, aby jejich dítě navštěvovalo vyučování náboženství. Budiž k tomu dodáno, že režim v takových případech rodičům vyhrožoval persekucí v zaměstnání, ztrátou bytu a j.

V komunistické režii bylo započato s vydáváním náboženského tiskového orgánu, který musel psát pro režim, a tedy nepřímě proti náboženství. Komunisté si vynutili ustavení "Mírového výboru katolického duchovenstva", který měl jediný úkol: vydávat prohlášení oddanosti režimu tehdy a tam, kde se to komunistům zdálo užitečné. Tomu všemu patronoval Státní úřad pro věci církevní - instituce rovnající se ministerstvu - jehož šéf i pověřenci v krajských správách byli zapřisáhlí ateisté. Výchova kněžského dorostu byla centralisována a dána pod státní kontrolu.

Za pět let tohoto intenzivního proticírkevního boje - v roce 1952 - prohlásil komunistický ministr informací: "Chtěl bych podtrhnout jeden z úkolů společnosti, který se jeví jako velmi důležitý a který se týká boje proti náboženskému

(pokr. na str. 2)

Sekretariat : U. C. D. E. C. — Section Tchécoslovaque

19, rue du Colonel-Moll — PARIS-17^e

(pokr. na str. 3)

(pokr. se str. 1)

výn způsoben by se ovšem mohlo také tvrdit, dovozuje Lawrence, že zotročení Maďarska, Československa, Bulharska, Rumunska, Polska, Litvy, Lotyšska, Estonska a vých. Německa by mělo být také uznáno, neboť je také skutečnost, že tyto země jsou okupovány sovětskými vojsky, a tedy Amerika a jiné západní země by měly uznat situaci, jaká je, t. j. status quo.

Vděčně poznamenáváme, že Lawrence, jeden z vedoucích amerických politických komentátorů, na tyto ústupové myšlenky reagoval těmito slovy: "...Toto stanovisko se přičí jakékoliv morálce ve světové politice... Opuštění základnu, z níž jsme vycházeli hájíce princip osvobození (liberation), a přijmout místo toho vychytralé nápady komunistů na zamrznutí jejich výbojů (freezing) a držav ve střední a východní Evropě, by bylo katastrofou, která by nemohla vést jinam než k válce..."

Je nepochybné, že Sověti při politických jednáních, ať zahraničních ministrů nebo hlav států, se vždy budou divoce bránit tomu, aby na pořad jednání byla připuštěna otázka budoucnosti střední a východní Evropy, kterou mají v moci. Dosáhnou-li toho, a bude-li se jednat jen o Berlín a mírovou smlouvu s Německem, budou z toho vyvozovat v mezinárodní i vnitřní politice, že Západ odepsal střední a východní Evropu a že ji tedy již nepokládá za jeden z hlavních důvodů rozporu mezi východem a západem. Jaký katastrofální účinek to bude mít na lid za Železnou oponou, si dovedeme představit.

Tragických důsledků zapomenutí na střední Evropu jsme si všichni dobře vědomi. Do jaké míry si jich jsou vědomy západní mocnosti a svobodné národy, zejména též evropské, lze těžko stanovit. Je proto třeba soustavně, důrazně a při každé příležitosti na tento nedostatek mravní a politické solidarity s oddělenou částí Evropy upozorňovat. Křesťansko-demokratická Unie střední Evropy se snaží, v rámci svých omezených možností, v tomto směru burcovat svědomí západoevropských křesť-demokratických stran sdružených v NEI (Mezinárodní unie křesťanských demokratů se sídlem v Paříži). Evropská komise Unie střední Evropy připravila návrh resoluce pro NEI, níž se upozorňuje, že jestliže by jednání velmocí mělo být omezeno na otázku Berlína a mírové smlouvy s Německem, přineslo by to výhody jen Sovětskému Svazu, a bylo by chápáno na obou stranách Železné opony jako udržení statu quo ve střední Evropě. Sebelepší ústupek západních mocností v tomto směru by byl Sověty bezohledně využit k podkopání mravního a politického postavení Západu, a to nejen u národů střední Evropy, ale i u národů Asie, Afriky a Latinské Ameriky. Západoevropským křesťanským demokratům se v resoluci připomíná, že lid za Železnou oponou, vytrvale oddaný principům západní křesťanské civilizace, věří v demokracii, která zajišťuje svobodu a lidskou důstojnost, a stále se dívá na Západ s vírou, že tam právě křesťanští demokráte budou zastávat a prosazovat jejich spravedlivé požadavky po svobodě.

Opuští-li mravní principy jednotlivce, přivolá na sebe dříve nebo později zkázu. Totéž platí o rodině a vyšších společenských svazcích až po stát. Někteří lidé se domnívají, že jsou dvě morálky, jedna nějaká soukromá a druhá nějaká zvláštní, pro potřeby politické. Tuto zvláštní politickou morálku berou jako více méně účelovou, motivovanou výhodami, které sleduje. Kam tato vynýšená morálka farizejů v politice vede, dokázal Mnichov.

Osud světa visí bohužel právě na otázce, zda je a bude veden těmi, pro něž v politice platí tatáž morálka jako pro jednotlivce, či zvláštní politická morálka, lépe řečeno nemorálka.

(pokr. se strany 1)

tmářství, proti reakčnímu klerikálnímu smýšlení. Jsou lidé, kteří demokratické svobody smýšlení zneužívají k pokusům o reakční provokace a k pěstování reakčních spikleneckých myšlenek. Přirozeně, že na takové návštěvníky kostelů pohlížíme svým způsobem. V boji proti takovým nepřítelům se nezastavíme před ničím, ani před vstupem na tak zvanou posvěcenou půdu kostelů a klášterů, ani před tak zvaným posvěceným šatem kompliců."

Tímto zahajovacím projevem uvedl Kopecký v život další proticírkevní organizaci, skrývající se pod označením "Československá společnost pro šíření politických a vědeckých znalostí". Ta však brzy odhalila své vlastní poslání široce založenou propagační a přednáškovou akci "Za poznání vědeckého ateismu". Hlavní část své činnosti přenesla tato organizace na půdu škol a na venkov, který se dosud vymykal důkladnější komunistické kontrole. Na vesnicích se začalo s přednáškami v rámci tak zvaných nedělních besed. Konaly se o nedělních dopoledních a promítaly se na nich filmy a konaly atheistické přednášky. Tak mělo být obyvatelstvu zabráněno v účasti na církevních bohoslužbách, a současně bylo donucováno účastnit se protináboženských schůzí.

Jaký byl účinek těchto akcí? Časopis "Mladá Fronta" cituje výroky jednoho významného komunistického funkcionáře, který si stěžoval: "...celá řada osvětových besed pracuje bez plánu, nárazově, při čemž mnohdy řady akcí politického rázu nepřinášejí žádný efekt, neboť jsou slabě navštíveny. Platí to zejména a v první řadě o přednáškách k atheistické propagandě a přednáškách vědecko-osvětových, které mají velký význam pro zvyšování vzdělanosti širokých vrstev."

Že se situace pro komunisty ani v roce 1959 nezlepšila, dokazují řádky téhož deníku z ledna 1959. Stojí tam, že prý není dostatek protináboženského materiálu pro atheistické přednášky, a časopis doporučuje, aby se na nedělních besedách četla "...bible vydaná nedávno v Sovětském Svazu, doplněná komentáři k jednotlivým částem". Jde tu zřejmě o nejnovější sovětskou protináboženskou pomůcku.

Současně vyšel důrazný příkaz, aby se přikročilo k důsledné atheistické převýchově mládeže na půdě škol i mimo školy. Především se mělo vyvrátit učení "...o nehmotné duši a posmrtném životě..." Aby převýchova úspěšněji pokračovala, měla být odstraněna největší překážka - vliv rodinného prostředí, neboť podle slov komunistického tisku "...někteří rodiče posílají děti do kostelů bez ohledu na argumenty režimu..." Učitelům všech škol bylo nařízeno pěstovat vědecko-atheistickou výchovu ve všech učebních předmětech. Reakce učitelstva však nebyla uspokojivá, a komunistický tisk na ně zaútočil slovy: "Vědecko-atheistická výchova se nedůsledně uplatňuje zejména v jednotlivých předmětech. Vyplývá z toho, že jednotliví učitelé nevědí, jak využít poznatků v předmětu, kterému vyučují, pro výchovu k vědecko-světovému názoru a že nemají konkrétní plán této výchovy ve svém předmětu".

Režim chtěl převychovat mládež, a musil proto mít nejdříve spolehlivé vychovatele. Výběr učitelského dorostu byl podroben přísné stranické kontrole a učitelé se sněli napříště stát jen studenti, kteří byli stranickými organizacemi zvláště doporučeni, s dobrozdáním ředitelství škol jako další přílohou. Že i zde všechna kon-

trola a úsilí selhaly, dokazují případy studenta a studentky, které se dostaly na veřejnost zásluhou komunistického denníku "Mladá Fronta" a které otiskl jeden rakouský nezávislý list. Předně se tam líčí případ studenta, který byl těsně před dokončením svých studií. Měl nejlepší známky nejen v odborných předmětech, ale i v marxismu. V seminářích marxismu-leninismu odpovídal naprosto suverénně. Přišlo se však na to, že byl přesto "...hluboce nábožensky založen a netajil se nikterak tím, že ve správnost a pravdivost vědeckého světového názoru nevěří". Byli pokáráni jeho učitelé, protože mu dávali výborné známky z marxismu za to, že bezvadně ovládal látku, zatím co by byl měl propadnout, protože k tomuto učení měl výhrady.

Neméně výmluvný je případ studentky, která prý při zkouškách na téma "Marxismus a náboženství" dostala výborné známky. Kolegům však po zkoušce vyprávěla, že je jista, že zkoušku s úspěchem absolvovala proto, že byla předtím u zpovědi a sv. přijímání.

To jsou dva případy z mnohých, a počet těch, kteří bezvadně ovládají látku marxismu-leninismu, ale přetvařují se pouze, že jí věří, se přes všechnu komunistickou kontrolu nikdy nedá zjistit. Křečovité zdůrazňování komunistů "Není Boha", jímž se začíná školní vyučování, universitní přednášky a kulturní a politická shromáždění, přivádí mladé lidi k úvahám v docela jiném směru, než si komunisté přejí. "Není-li Boha", říkají si tito mladí lidé, "proč tedy proti němu komunisté bojují?" A potom se i u těch nábožensky lhostejných objevují úvahy o možnosti existence Boha, které ústí v myšlenku: "Co kdyby přece jen byl?"

*

Z KŘESŤANSKO-DEMOKRATICKÉ UNIE

Vedoucí zásady a cíle CDUCE v současné politické situaci

Výkonný výbor Křesťansko-demokratické unie střední Evropy se ve své poslední schůzi zabýval mezinárodní situací, zejména pak otázkou možností, které se v této situaci nabízejí programu a cílům Křesťansko-demokratické unie, jež sdružuje vedoucí představitele křesťansko-demokratického hnutí ze zemí pod komunistickou vládou. Členským skupinám a stranám bylo uloženo, aby se vyjádřily, jak se dívají na současnou situaci a podle jejich názoru by Unie měla v této situaci dělat a na mezinárodním fóru hájit.

Československá křesťansko-demokratická skupina ve svém vyjádření zvážila reálně a střídavě všechny okolnosti, které podmiňují současný politický vývoj a nabízí nějaká možná a přijatelná řešení a vytýčila tyto zásady a směrnice:

I. Vzájemná závislost evropských problémů

Evropská politická situace, vyvolaná otevřením problému Berlína a mírové smlouvy s Německem, se rychle vyvíjí a lze očekávat, že dojde k dlouhým jednáním mezi mocnostmi, patrně na pokračování. Západní moc-

nosti mají v plánu dostat otázku střední Evropy na pořad jednání pod titulem "Evropská bezpečnost". Není ovšem dosud jasno, a to ani západním mocnostem, jak ta evropská bezpečnost má vypadat, jaká opatření mají zajistit plnou politickou a vojenskou bezpečnost a vyloučit nebezpečí války. Zde je stále nebezpečí, že některá ze západních mocností - teď k tomu směřuje Anglie - bude usilovat o zmenšení vojenského nebezpečí v Evropě i za cenu, že by se politicky nemuselo nic měnit. Takováto evropská bezpečnost by nebyla bezpečností vůbec, ani pro samotnou Anglii, a byla by naprosto v rozporu se zájmy národa střední Evropy.

Sověti dávají tvrdě najevo, že otázku o postavení a budoucnosti té části Evropy, kterou mají ve své moci, na pořad nastávajících jednání nepřipustí. Je tudíž svatou povinností Unie a jejích představitelů použít všech možností a styků ve svobodném světě, zejména s představiteli sesterských křesťansko-demokratických stran, k vysvětlování a vytrvalému přesvědčování, že vyloučení problému střední Evropy z jednání by bylo nejen špatné po stránce mravní, ale též politicky velmi nebezpečné, neboť by to přesvědčilo Sověty a - co horší - také lid za Železnou oponou, že Západ resignoval na své mravní a politické závazky pomoci ujařmeným národům ke znovunabytí nezávislosti v mezinárodním postavení a k obnovení demokratických svobod, jak jsou definovány v Chartě lidských práv. Je třeba vyvinout veškeré úsilí k přesvědčení našich přátel ve svobodném světě - politiků, spisovatelů, žurnalistů, a jejich prostřednictvím i veřejného mínění - že Berlín a německý problém nemůže být projednáván odděleně a s vyloučením problému střední Evropy.

II. Je se třeba bát kompromisu ?

Jednání mezi západními mocnostmi a Krenlen mohou také skončit nějakým kompromisem z něhož my, kteří z nedávné minulosti máme velmi smutné zkušenosti s kompromisy s komunisty, máme důvodné obavy. Kdy už není možno kompromisu zabránit, je alespoň třeba zdůrazňovat ve všech prohlášeních a stycích, že jakýkoliv kompromis musí být výsledkem oboustranných a ne jen jednostranných ústupků. Ochota západních mocností přijmout vojenské a mocenské uspořádání v Evropě, ať se již nazývá "disengagement" anebo "thinning out of military forces", bez současného odstranění politické závislosti příslušných zemí, by vedlo k osudnému vývoji. Mělo-li by místo 100 divísi po obou stranách Železné opony zůstat podle nového bezpečnostního uspořádání jen 10 divísi, a země střední Evropy by měly zůstat politicky a vojensky připoutány k Moskvě, nic by se na nynější neutěšené a nebezpečné situaci nezměnilo. Tímto způsobem by se rozhodně nedocílilo evropské bezpečnosti. Nebezpečí komunistické a sovětské agrese by trvalo nadále, bylo by snad jen lépe skryto. Pro národy střední Evropy by to ovšem znamenalo mezinárodní uznání jejich neutěšeného stavu.

Západní národy sdružené v Atlantickém obranném společenství, musí pokračovat v budování své vojenské moci, poněvadž vojenská síla je jediná věc, kterou Sověti respektují a která je nůž přinět k ústupkům. Nějaké ty vnitřní potíže anebo nedorozumění s jejich čínským partnerem je samo o sobě nepřinutí k ústupkům ve střední Evropě, kdyby tam čelili vojenskému vakuu. Dokonalé vyzbrojení západní Evropy znamená nejen účinnou obranu proti nebezpečí sovětské agrese, ale také vyvíjí tlak na jejich neústupnost.

III. Evropská bezpečnost

Jakékoliv politické a vojenské uspořádání ve střední Evropě, které by mohlo otevřít možnost k demokratickému vývoji cestou mírovou, musí spočívat na těchto předpokladech:

1) úplné stažení sovětských vojenských sil a politického vlivu na vnitřní záležitosti států prostřednictvím vojenských a technických misí a poradců;

2) vyvázání z členství ve varšavském paktu a obnovení plné národní nezávislosti;

3) účinná kontrola Spojených národů v této oblasti, s mezinárodními zárukami, že jakékoliv vněšování do vnitřních záležitostí středoevropských států, zvláště návrat sovětských vojsk, bude pokládáno za agresi, se všemi jejími vojenskými důsledky;

4) uspořádání berlínského problému a německé otázky musí být provedeno v takovém duchu a formě, aby Německo v budoucnosti mohlo být přítelem s společníkem národů střední Evropy. Mírová smlouva s Německem musí dát národům střední Evropy záruky proti obnovení německého militarismu a výbojnosti.

IV. Postupné osvobozování (Gradual Liberation)

V dané mezinárodní situaci lze těžko očekávat, že by naše země byly najednou a plně osvobozeny. Je spíše nutno počítat s delším a obtížným vývojem, i kdyby všechny předpoklady pro klidný a mírový vývoj byly dány a zajištěny. Je proto třeba využívat všech možností a příležitostí k postupné demokratisaci a návratu svobody. Nabízejí se zatím tři možnosti:

1) Aby duchovní resistance našeho lidu proti komunistickému tlaku byla udržována a upevňována, je třeba využít každé možnosti styku, zejména tiskem a rozhlasem, a sledovat pečlivě, jak se doma žije a myslí, jaké jsou sociální, politické a hospodářské představy a názory. Je třeba ujišťovat naše doma, že my zde venku neustáváme ve svých snahách usplnit jejich osvobození, ať jsou mezinárodní okolnosti tomu jakkoli nepříznivé. A že stejně smýšlejí i naši západní přátelé.

2) Je třeba podporovat vzájemný styk mezi lidem před a za Železnou oponou. Musíme vycházet z přesvědčení, že demokratické svobody a způsob života, jemuž se těšíme na Západě, musí ovlivnit a působit na ty, kteří přicházejí s druhé strany. Ti, kteří jsou našeho přesvědčení, budou v něm jen posílení, a ti, kteří jsou již pod vlivem komunistické ideologie a systému, mohou být ve svém přesvědčení otřeseni. Po návratu domů se mnozí z nich stanou nejlepšími propagátory našich ideí a západního pojetí demokracie a svobody.

3) Našich přátelských styků s evropskými křesťansko-demokratickými stranami a západními politickými představiteli musíme využít k tomu, abychom na ně vyvíjeli tlak k krokům u komunistických režimů v našich zemích k propuštění všech těch, kteří z důvodů politických nebo náboženských upí v žalářích a pracovních táborech.

V. Další úkoly a cíle Unie

Ačkoliv současná situace v Evropě nutí soustředit se především na problémy, které se vynořily v souvislosti s otázkou Berlína a Německa, a tím oživily problém našich zemí, nesmí Křesťansko-demokratická Unie

střední Evropy zaponínat také na další své úkoly, které jí doba a její program ukládají. A to jsou především :

- a) udržovat a utužovat styky a pondáhat politicky a organizačně křesťansko-demokratických stran a hnutí v Jižní a Střední Americe;
- b) vybudovat si styk s duchovními a politickými silami, odpovídající našemu politickému hnutí, a to v Africe, na Středním a Dálném Východě;
- c) propagovat myšlenku sjednocené Evropy, k níž jako její integrální část má jednou patřit také střední Evropa;
- d) pracovat k upěvnění loyální spolupráce a vzájemného prozumnění mezi křesťansko-demokratickými stranami, členy Unie, neboť to je předpoklad k budoucímu úzkému politickému a hospodářskému společenství zemí, které jsou v Unii reprezentovány.

Křesťansko-demokratická Unie Dalai Lamovi

Celý svobodný svět s úzkostí a rozhořčením sleduje opakování maďarské tragedie v Tibetu, zemi nám sice zeměpisně hodně vzdálené, ale duchem a osudem velmi blízké. Unie vyjádřila svůj obdiv a účast v telegramu zaslaném nejnovějšímu duchovnímu a politickému vůdci v exilu - tibetskému Dalai Lamovi:

Vaše Excelence !

Křesťansko-demokratická Unie střední Evropy, která sdružuje politické strany křesťansko sociálního zaměření, které existovaly ve střední Evropě před komunistickou okupací, blahopřeje Vám k Vašemu úspěšnému příchodu do Indie. Máme nejhlubší sympatie pro Váš lid a Vaši zemi. Věříme, že Váš lid, stejně jako náš, znovu jednou nabude své svobody. Cesta k tomu může být zkrácena, jestliže duchovní síly, reprezentované buddhismem, islamem a křesťanstvím, budou k tomuto cíli společně pracovat. Jistě sdílíte s námi toto přesvědčení jakož i názor, že je třeba vyvolat společnou akci k uskutečnění našeho společného cíle, osvobození světa od komunismu.

Prof. Adolf Procházka, předseda výkonného výboru
Konrad Sieniewicz, generální tajemník.

Diskuse mezi představiteli dvou generací

20. a 21. března uspořádala Kulturní komise NEI (Mezinárodní křesťansko-demokratická unie) v Bonnu studijní konferenci na thema: "Člověk a dnešní materialistická společnost". Zúčastnili se jí přední vedoucí starší i mladší generace evropských křesť, demokratů zemí západní a střední Evropy.

Hlavním účelem konference byla konfrontace názorů mezi mladými a staršími představiteli, pokud jde o jednotlivé problémy ideologické, hospodářské a sociální a jejich řešení za daných poměrů.

Rozprava byla uvedena třemi zpravodaji: F. Sackmann, poslanec bonnského parlamentu, mluvil o problémech ideologických a filosofických a jejich přenosu na denní život: křesťanští demokraté musí pracovat k vybudování společnosti, založené na právu Božím, přirozeném; musí hájit

svobodu a zároveň uplatňovat sociální spravedlnost a vytvářet instituce, které budou uvádět v život ideály, které jsou základem a cílem sociální a politické doktriny křesťanské demokracie.

Jean-Claude Pivert, místopředseda Mezinárodní Unie mladých křesť. demokratů (evropské oblasti), podtrhl problémy, ke kterým musí křesť. demokraté co nejdříve zaujmout stanovisko, především pokud jde o otázky demografické a hospodářské v "nezaangažovaných" zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky.

Polák S. M. Gebhardt, zástupce generálního tajemníka MUMKD (Mezinárodní Unie mladých křesť. demokratů), zdůraznil nutnost dobré organizační práce a nezbytnost skutečného a praktického hospodářského programu křesť. demokratů.

Pozvaným hostem byl profesor Dr. Pascual Jordan, odborník jaderné fyziky, který poukázal na mylnost marxistických teorií, založených na Demokritových dohadách a Descartově filosofii, které vedly k bezbožnosti posledních dvou století. Podle řečníka právě dnešní jaderná fyzika popírá vývojové teorie, což vede k poznatku, že není protikladu mezi přírodními vědami a náboženstvím.

Debaty se zúčastnila velká řada přítomných, mezi nimi též oba čs. reprezentanti, Dr. Adolf Procházka a Jar. Vrzala. Dr. Schrijver, předseda NEI, zhodnotil ve svém závěrečném projevu obsah všech diskusních příspěvků a poukázal na nutnost, že se lidé mají stavět za ideály a jejich uskutečňování v praxi, a nezůstávat v pohodlném izolacionismu a nepřenechávat vše jen nové technokratické vrstvě, která nabývá stále většího rozsahu a větší moci.

Zasedání politického výboru "NEI"

Politický výbor NEI se sešel 9. dubna v Bruselu, aby pojednal o současné politické situaci v předvečer konference zahraničních ministrů. Ve velmi živé debatě, které předsedal bývalý ministerský předseda a ministr zahraničí Belgie, Va Zeeland, téměř všichni účastníci souhlasili s tím, že je třeba vyjednávání mezi dvěma bloky k vytvoření takové politické a vojenské situace v Evropě, která by postupně dala možnost porobeným národům znovunabýti svou nezávislost, zaručila je před jakoukoliv vnější intervencí a zabránila vojenskému konfliktu mezi dvěma světy. Za čs. křesť. demokratickou skupinu se zasedání zúčastnil Jar. Vrzala.

Schůzka s mladými čs. křesťanskými demokraty v Mnichově

U příležitosti zájezdu prof. Adolfa Procházky, předsedy výkonného výboru Unie, a Bohumíra Bunži, tiskového sekretáře, do Německa, byla uspořádána schůzka mladých v Mnichově. Zúčastnili se jí Karel Kašpárek, Josef Schneider, František Šmrček, Dr. Antonín Kratochvíl a Dr. Belcredi.

Hovořilo se o situaci v Unii, o poměru našeho hnutí k nové situaci v Radě svobodného Československa a o možnostech a způsobu, jak reagovat na komunisty organizovaný Festival mládeže v červenci t.r. ve Vídni. V přátelské rozpravě bylo projevováno shodné přání, aby mladým čs. křesťanským demokratům byla umožněna větší účast na mezinárodních kongresech a konferencích, pořádaných křesťanskými demokraty za účasti Unie, a za tím účelem činnost mladých lépe a inten-

sivněji organisovat. Hovořilo se také o čs. delegaci na kongres NEI ve Freiburgu v Německu, v květnu t.r. a o užší spolupráci s "Informacemi".

Dr. Kratochvíl informoval účastníky o činnosti, potížích i úspěších čs. uprchlického výboru v Německu, čs. dálkové školy a literární činnosti v rámci revue "Archa", jím řízené.

ZPRÁVY Z DOMOVA

"K některým náboženským otázkám"

Tak zněl nadpis článku na třetí straně "Lidové Demokracie" ze 4. dubna s podtitulkem, resp. nadtitulkem "Úkoly a poslání čs. strany lidové". Nepodepsaný funkcionář se zde lopotí s vysvětlením, že strana, která stranou není, vychází z křesťanského světového názoru, ač v praxi činí vše jen k uskutečnění programu komunistické strany v Československu, který je až zuřivě protikřesťanský, protináboženský. Už úvodem pisatel jako by se chtěl tak trochu onluvit za to smutné rozemílání komunistických frází, a říká: "Náš stát zajišťuje důsledné respektování ústavních norem, zaručujících svobodu, jak náboženské tak i atheistické propagandy". Jak ta zaručená svoboda v praxi vypadá, to ví pisatel jistě lépe, než my zde.

Pisatel měl asi příkaz se nějak vypořádat se skutečností, že s ky věřících, kněží i laiků, jsou ve vězeních a v pracovních táborech jen proto, že hájili náboženskou svobodu. V článku se na to odpovídá zaběhaným režimovým žargonem: "... Všichni poctiví věřící občané plní své pracovní povinnosti a s láskou ke své zemi se účastní veškerého jejího života. Nelze připustit, aby dobré jméno těchto občanů poškozovala podvrtná činnost posledních zbytků reakce, která s opravdovým křesťanstvím a poctivým náboženským životem nemá nic společného, přesto se však snaží pod rouškou náboženství narušovat naši morální politickou jednotu a uskutečňovat své tenné cíle. Jestliže jsou takové protistátní živly odhalovány a zneškodňovány, děje se tak k prospěchu státu a církve. Boj proti podvrtným živlům nelze v žádném případě kvalifikovat jako boj proti věřícím..."

Druhým hlavolanem pro "křesťanského demokrata" z obrozené lidové strany musela být skutečnost, že v západní Evropě jsou to právě křesťansko-demokratické strany, tedy sesterské strany, které stojí v čele politické fronty proti bezbožeckému, násilnému komunismu. Obrozený lidovec na to jménem obrozené lidové strany odpovídá takto: "... Je třeba zdůraznit, že čs. strana lidová odmítá postoj t.zv. křesťanských stran v západním Německu a v západní Evropě, které jsou povolnými nástroji monopolistického kapitálu. Stavíme se proti tomu, aby se z náboženství dělал nástroj agresivní politiky, aby se náboženství zneužívalo k ospravedlňování imperialistické politiky." Následuje pak ještě několik dalších zásadových perliček:

"... Příslušníci čs. strany lidové jsou pevně přesvědčeni o konečném vítězství socialismu, a proto k tomuto vítězství svou prací aktivně přispívají.... Pokud se vyskytuje rozdílnost světového názoru, nemůže být na překážku plodné spolupráci všech se všemi.... Vycházíme ze zásady, že pro křesťana má být kladný poměr k míru mravním příkazem.... Čs. strana lidová není stranou konfesní. To znamená; že není stranou některé církve nebo náboženských společností, a proto není podřízena jakýmkoliv z toho vyplývajícím zájmům.... Čs. strana lidová stojí pevně a věrně na základně národní fronty, sjednocující všechny náš lid v čele s komunistickou stranou Československa.... Čs. strana lidová, která dosáhla v y š š í P o l i t i c k o - i d e o l o g i c k é k v a l i t y, chápe plnění svého úkolu na vítězné výstavbě socialismu jako poslání vpravdě křesťanské"

Nakonec je však nutno přiznat, že to musel být úkol vpravdě těžký, něco takového vymyslet a složit, a je třeba mít lítost s těmi, kteří takovéto programy musí skládat, a pochopení pro čtenáře, kteří v takot vykouzleném programu se marně snaží najít něco odlišného od toho, co nacházejí na stránkách "Rudého Práva".

Režim utahuje, přibývá procesů

Všechny exilový tisk; a také některý tisk na západě přinesl zprávu o dvou kněžích, P. Albertu Paloušovi z Vejvanovic na Chrudimsku, a P. Zdenku Mládkovi z Pardubic, kteří byli odsouzeni do těžkého žaláře na 4 léta, mimo jiné proto, že "... v době poznaňských událostí v Polsku a krvavého vystoupení protirevoluce v Maďarsku v r. 1956, oba si vysloveně přáli porážku lidové moci a vítězství reakce, tedy teroristů. U nás si zase přáli, aby byly provedeny volby pod dozorem Organizace Spojených Národů..."

Lidovým soudem v Praze byl odsouzen do těžkého žaláře též na 4 léta učitel Miloš Blažek, protože prý propagoval rozpuštěného a zakázaného Junáka, organizoval kroužky chlapců, při nichž za pomoci katolického duchovního je prý vychovával v duchu nepřátelských názorů na lidově demokratické zřízení a na socialismus. Svou nenávist vůči režimu prý nijak netajil a říkal: "Režim se neudrží, brzy se dočkáme změny."

"Kulturní Život" se rozčiluje na Tuzex

Režimová revue "Kulturní Život" v březnovém čísle rozhořčeně kritizuje Tuzex, že ve vitrinách určených pro cizince jen nepatrnou část prostoru vyhražuje pro domácí výrobky a výrobky lidového umění a propaguje jen importované zboží: francouzské voňavky, koňaky a likéry jako Martel, Hennessy a Cinzano, francouzské automobily Renault a pod. Haly těchto hotelů jsou plny reklam zahraničních cestovních společností a leteckých společností, jako Air India, SABENA, KLM, SAS, a lodních společností anglických a amerických. Obrázkové nástěnné kalendáře jsou plny velkých barevných reklam západních obchodních domů. "Nechápeme", stěžuje si Kulturní Život, "proč nedě-

láme více reklamy svým vlastním výrobkům, proč nenabízíme více své služby."

Tož to my zase chápeme. Lidé stále, a snad ještě více věří kvalitě "kapitalistických" výrobků, i kdyby snad někdy nebyly lepší než ty domácí - jsou přece jen z vytouženého Západu. Páni v Tuzexu mají zřejmě více obchodního než socialistického ducha.

O LIDECH A JEJICH PRÁCI

Aldo MURO, nový politický sekretář italské Democrazia Cristiana

Nový člověk z mladší generace italské křesťanské demokracie vystřídal Amintore Fanfani ve funkci politického sekretáře strany. Muro patří k okruhu přátel Fanfaniho a sdílí jeho politické, hospodářské a sociální názory, není v nich však tak radikální jako Fanfani. Byl proto přijatelný pro skupinu ve straně, která podporuje Segniho a jeho vládní program.

Aldo Muro se narodil 23. září 1916 v Maglie. Od svého mládí se zajímá o politické a sociální problémy a v r. 1939 byl již zvolen předsedem Federace katolických universitních studentů v Itálii. Za fašistického režimu byl vyřazen z politického života a věnoval se jen vědecké práci. Po pádu fašistického režimu byl jako 30 letý zvolen v r. 1946 do ústavodárného Národního shromáždění a od té doby zůstal v parlamentě a zastával vždy významné postavení v parlamentě i ve straně. De Gasperi si jeho práce velmi vážil a jmenoval ho státním sekretářem v ministerstvu zahraničí, kteréžto místo Muro zaujímal až do r. 1950. V první vládě Segniho v r. 1955 byl ministrem spravedlnosti a v Zoliho vládě (1957-1958) se stal ministrem veřejných informací, a toto křeslo si podržel též v poslední vládě Fanfaniho. Muro je současně presidentem parlamentní skupiny Democrazia Cristiana v poslanecké sněmovně.

Dr. Štefan OSUSKÝ sedmdesátníkem

Masarykův spolupracovník, přední osobnost slovenského národa a československého státního a veřejného života, Dr. Štefan Osuský, dožil se dne 31. března 1959 sedmdesáti let. Doktor honoris causa university v Dijonu, bývalý profesor na Colgate University ve Spojených Státech, grand officier de la Légion d'Honneur, dlouholetý čs. velvyslanec v Paříži, Dr. Osuský se dožil sedmdesátky v plné životní síle a pracovním elánu. Životním údělem Dr. Osuského se stalo být čelným představitelem Československa za hranicemi republiky, a tak jím zůstává i nyní, ať se dějí jakékoliv přesuny a přemety v exilových politických organizacích. Dr. Osuský si vybudoval jméno a postavení svou dlouholetou záslužnou prací na poli politickém, v oboru mezinárodního práva a jako universitní učitel. S úcty a vážností, které si získal, získává i československá věc. Přejeme Dr. Osuskému z plna srdce ještě mnoho požehnaných let do lepší budoucnosti.

Dr. Ivo DUCHÁČEK analyzuje čs. komunistický režim

V 3. čísle čtvrtletníku "Svědectví" je uveřejněn článek Dr. Ivo Ducháčka - Deset let, které otřásly světem -, v němž autor podává velmi zajímavý profil čs. komunismu v letech 1948 až 1958. Ducháček, který je nyní profesorem na City College v New Yorku a přednáší politickou vědu a veřejnou správu, velmi výstižným a upřímným způsobem hodnotí v tomto článku nejen příčiny a důsledky komunistického převratu v Československu, ale rozebírá též všechny stránky a složky dnešního společenského a národního života doma. Doporučujeme si tuto studii přečíst, neboť je +cerpána ze skutečného života, jak doma probíhá, a nikoliv z propagačních hesel a zbožných přání. Je možno s některými závěry Ducháčkovými nesoouhlasit, je mu však nutno plně přiznat, že má velké znalosti poměra a že se nebojí říci pravdu i nepříjemnou, jak ji vidí ve světle nepopíratelných skutečností.

JESTĚ K RADĚ SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA

Slibili jsme v posledním čísle INFORMACÍ, že na stručně dlouhý dopis br. Edmunda Řeháka, v němž odmítavě reaguje na naše stranovisko vůči volbě ustavivšímu se výkonnému výboru Rady svobodného Československa a zejména na vývody a závěry prof. A. Procházky, odpovíme. Činíme tak tímto, a úvodem prohlašujeme, že stručnost nejen slibujeme, ale též dodržíme.

Br. Řehák zahajuje svou polemiku s článkem prof. Procházky statováním, že jeho (Procházka) článek se mu zdá být spíše určitý plaidoyer než skutečná a objektivní analýza dané skutečnosti. Když si však člověk pozorně přečte, co br. Řehák uvádí proti pojmu autority v politickém hnutí, autority postavené na principu volených funkcí z domova, nutně musí dospět k závěru, že br. Řehák zde dělá totéž, co vytýká prof. Procházkovi - určitý plaidoyer.

Princip politické autority v exilovém životě není jen ryze formalistický. Nevražují se do této autority ti, kteří i když mají formální předpoklady, nechťejí se politického života zúčastnit, a nebo se svým postojem sami vyřadili. Naproti tomu zařazují se do této autority ti, kteří tam patří svými schopnostmi, svým rozhledem a prací v exilu. Je třeba z něčeho vycházet. Je třeba mít základnu, jádro, kolem něhož se autorita vytváří - a vtom je právě účel funkcí z domova. Nejde tedy o vylučování schopných, ale naopak o napojení schopných na něco pevného. Nebudeme-li mít toto jádro, pak jsme v nebezpečí, že se nám politické hnutí v exilu rozloží na desítky vědců a strániček, a nebude pak mít nikdo autoritu. Jen tak je třeba chápat snahu vycházet z funkcí z domova.

Tím bychom chtěli kapitolu a debatu o výkonném výboru Rady Svobodného Československa ukončit. Vrátime se k tomuto problému, až bude zajímavější a vážnější.

Oprava: V dopise br. Řeháka (INFORMACE č. 5, str. 10, v 3. řádce) má být na místo "...nedávno svědky..." "...až do nedávna svědky..."